

Programmabegroting

2023 - 2026

Waarom dit programma?

Evenals in voorgaande jaren zetten we in 2023 in op het verkleinen van de sociaal economische gezondheidsverschillen. De impact van corona is nog steeds voelbaar, we continueren daarom ons beleid ten aanzien van het vergroten van de mentale gezondheid en veerkracht van kwetsbare inwoners of inwoners die extra geraakt zijn door de coronacrisis. In 2023 gaan we verder met de uitvoering van het Wageningse preventieakkoord, waarbij we de focus leggen op de bevordering van een gezonde leefstijl en mentale gezondheid bij jongeren in kwetsbare situaties.

In 2023 starten we na vaststelling van het de nieuwe beleidskaders met de implementatie en uitwerking van de nieuwe regelingen binnen de armoede-aanpak. Het beleidskader hiervoor wordt dit najaar uitgewerkt op basis van de uitkomsten pilot Ondersteuningsgesprekken, de invoering van de Maatschappelijk Meedoen Grens en uitbreiding van het kindpakket. Met de nieuwe aanpak werken we aan het voorkomen van armoede en het vergroten van financiële zelfstandigheid van inwoners zodat iedereen mee kan doen. Ook krijgen kinderen in armoede meer ondersteuning en zal aan de hand van maatwerk beter worden aangesloten op de behoeften van onze inwoners.

In 2022 gaan we verder met het project duurzaam partnerschap jeugd met als doel om (nog) meer te voorkomen dat zwaardere vormen van hulp en ondersteuning nodig zijn. Dit realiseren we door de basisinfrastructuur te versterken, de toegang en regie te verbeteren en een pilot in te zetten met onze curatieve partners jeugdhulp.

Voor alle kinderen en jongeren in Wageningen is het onderwijs op eigen niveau beschikbaar en fysiek bereikbaar. Alle jongeren krijgen de gelegenheid om hun capaciteiten en talenten te gebruiken, zodat ze economisch en maatschappelijk zelfstandig kunnen worden. Wij richten ons op het aanbod van voorzieningen voor kinderopvang en voorschools, primair en voortgezet onderwijs. In 2022/2023 start de nieuwbouw voor zowel de Margrietschool als de Zwaneridder. Voor de jaren 2023 – 2025 zijn voor twee basisscholen renovatie/nieuwbouw gepland in het kader van het groene IHP.

Sport en bewegen zou mogelijk moeten zijn voor iedereen: jong en oud, fanatiek sporter of rustige beweger, in de openlucht of in een sportaccommodatie. Het is daarom belangrijk dat drempels worden weggenomen, zodat sporten voor iedereen vanzelfsprekend wordt. Sport en bewegen biedt uitdaging, kennismaking met winst en verlies, ontmoeting en belangrijke gezondheidsvoordelen. Er loopt een onderzoek om de behoefte van sportverenigingen en individuele sporters in relatie tot de sportaccommodaties en de mogelijkheden van de openbare ruimte in kaart te brengen. Het is een van de eerste stappen om tot een optimalisatie van de sportinfrastructuur te komen en in hoeverre (binnen de financiële middelen) in al deze verschillende behoeftes kan worden voorzien.

We gaan verder met de uitvoering van het cultuuractieplan dat inzet op 4 belangrijke onderwerpen voor de cultuursector in Wageningen: cultuureducatie, cultuur van en voor iedereen, samenwerking en ruimtegebruik. Wat betreft het thema ruimtegebruik willen we zo snel mogelijk een concrete plek voor cultuurbeoefening realiseren.

Vanuit Openbare Orde en Veiligheid gaan we verder met de gestelde prioriteiten. Dat zijn ondermijning, zorg & veiligheid, veilige evenementen en een up-to-date crisisorganisatie. De focus is gericht op de aanpak ondermijning en de verdere implementatie van het escalatiemodel zorg & veiligheid. In 2022 zal het Regionaal Informatie en Expertisecentrum een weerbaarheidsscan maken van de gemeente Wageningen. De uitkomsten worden gedeeld met de gemeenteraad. Daarnaast stellen we in 2022 een Kadernota Integrale Veiligheid 2023-2026 op. Met deze Kadernota kan de gemeenteraad prioriteiten stellen aan het te voeren veiligheidsbeleid van de gemeente Wageningen.

Het beleidskader Samen Wageningen (2017) en Samen Wageningen 2.0 (2022) worden geïntegreerd tot één beleidskader. De preventieve hulp en ondersteuning binnen dit beleidskader wordt voor een groot deel uitgevoerd door Welsaam; vanaf 2023 met een nieuw contract. Wij voegen het budget waarom u met de motie over eenzaamheid heeft verzocht samen met het structurele budget voor Welsaam. In de activiteiten zitten elementen van verkleinen of voorkomen van eenzaamheid, waarmee we voldoen aan de motie over eenzaamheid.

Naast deze grote inhoudelijke opgaven zien we ook een verandering op het gebied van financiën. Na jaren van tekorten hebben we in 2020 een kantelpunt gezien in de uitgaven van het sociaal

domein en is er sindsdien sprake van dalende uitgaven. De komende jaren willen we de transformatie in het sociaal domein continueren, zodat we goede passende ondersteuning aan onze inwoners blijven geven en budget en uitgaven duurzaam in balans blijven.

Beoogd maatschappelijk effect

In dit programma zijn de volgende ambities actueel:

- 1.1 Gezondheid, eenzaamheid en veerkracht
- 1.2 Armoedebestrijding en financiële zelfstandigheid
- 1.3 Wettelijke taken vanuit Wageningse principes
- 1.4 Vrijheid en internationale samenwerking
- 1.5 Onderwijs en kinderopvang
- 1.6 Een leven lang sporten en bewegen
- 1.7 Cultuur is een drager van een bruisend en vitaal Wageningen
- 1.8 Een veilige en leefbare woon-, werk- en ondernemingsomgeving

Deze ambities zijn verwerkt in een doelenboom, waarin wordt beantwoord:

- Welke doelen willen we bereiken om te komen tot de ambitie?
- Welke resultaten moet het opleveren?

In het resultatenoverzicht gaan we alleen in op nieuw beleid en politiek relevante zaken.

1.1 Gezondheid, eenzaamheid en veerkracht

Wat willen we bereiken?

Verkleinen van gezondheidsverschillen, eenzaamheid en het vergroten van de veerkracht om om te gaan met de uitdagingen van het leven.

Doelen

1.1.1 Kinderen en jongeren hebben een gezondere leefstijl

Kinderen en jongeren hebben een gezondere leefstijl.

Beoogde resultaten

- Het aantal dagen dat kinderen buiten spelen en deelnemen aan buitenschoolse sportactiviteiten, is 5% verhoogd ten opzichte van de kindermonitor 2017 (bijvoorbeeld door inzet sport/buurtwerk en vergroening schoolpleinen).
- In Wageningen zijn er minder kinderen met overgewicht dan het gemiddelde in Gelderland.
- Jongeren zijn zich bewust van de gevolgen van het gebruik van alcohol, roken en drugs en het omgaan met groepsdruk.

Doelen

1.1.2 Voorkomen dat kinderen en jongeren kampen met ernstigere psychische klachten door tijdig psychische klachten te signaleren en bespreekbaar te maken

Voorkomen dat kinderen en jongeren kampen met ernstigere psychische klachten door tijdig psychische klachten te signaleren en bespreekbaar te maken.

Beoogde resultaten

- Kinderen en jongeren kunnen beter omgaan met psychische klachten door deze klachten te voorkomen, te signaleren en bespreekbaar te maken (o.a. inzet van SOH jeugd GGZ, inloop Jeugd en Gezin, jongerenwerk, maatschappelijk werk).

Doelen

1.1.3 Inwoners met een lage sociaaleconomische status (SES) leven langer, langer in goede gezondheid en ervaren meer veerkracht.

Inwoners met een lage sociaaleconomische status (SES) leven langer, langer in goede gezondheid en ervaren meer veerkracht.

Beoogde resultaten

- In de Wageningse aandachtswijken hebben inwoners minder overgewicht (o.a. door beweegactiviteiten in de wijken, projecten gericht op een gezond voedingspatroon).
- In de Wageningse aandachtswijken wordt er evenveel bewogen als het Wageningse gemiddelde. Wij gaan hierbij uit van de Nederlandse norm gezond bewegen (o.a. beweegactiviteiten Welsaam).
- Inwoners ervaren meer bestaanszekerheid
- Inwoners hebben mogelijkheden om hun basisvaardigheden (taal, rekenen en digivaardigheden) te vergroten.
- Mensen wonen en werken in een gezonde leefomgeving, zowel binnen als buiten.

Doelen

1.1.4 We willen eenzaamheid voorkomen, signaleren en verminderen

We willen eenzaamheid voorkomen, signaleren en verminderen.

Beoogde resultaten

- Inwoners ervaren minder eenzaamheid (bijvoorbeeld ontmoetingsactiviteiten bij partners in de stad, o.a. Huizen van de wijk/Markt 17 etc.).

Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

- De GIDS-middelen zijn nog niet toegekend voor de periode vanaf 2022. Als deze middelen niet worden toegekend kan een deel van de resultaten (en daarmee doelen en ambitie) niet behaald worden, of zal alternatieve financiering gezocht moeten worden.
- De coronacrisis treft de reeds kwetsbare groepen in de samenleving het hardst. Hierdoor is de kans aanwezig dat de sociaal economische gezondheidsverschillen de komende jaren vergroot worden.

1.2 Armoedebestrijding en financiële zelfstandigheid

Wat willen we bereiken?

Financiële ongelijkheid verminderen, armoede voorkomen en financiële zelfstandigheid bij inwoners vergroten.

Doelen

1.2.1 Alle inwoners in Wageningen kunnen voorzien in hun eerste levensbehoeften en hebben voldoende mogelijkheden om mee te doen in de samenleving.

Alle inwoners in Wageningen kunnen voorzien in hun eerste levensbehoeften en hebben voldoende mogelijkheden om mee te doen in de samenleving.

Beoogde resultaten

- Inwoners zijn duurzaam financieel zelfstandig.
- Inwoners beschikken over de vaardigheden om financieel zelfstandig te zijn
- Inwoners met financiële zorgen komen tijdig in beeld om grotere problemen te voorkomen.
- Meer inwoners kunnen participeren ondanks een gebrek aan financiële middelen.
- Bij meer inwoners doorbreken we de armoede van generatie op generatie.
- Inwoners ervaren voldoende veerkracht ondanks financiële zorgen.

Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

- In 2023 wordt nog gewerkt aan het armoedebeleid en de regelingen. Omdat vanaf januari nog niet alle regelingen in werking zijn, kan dat betekenen dat maatschappelijke resultaten minder goed behaald worden in 2023.

1.3 Wettelijke taken vanuit Wageningse principes

Wat willen we bereiken?

In Wageningen werken we, ook bij het uitvoeren van de wettelijke taken, vanuit de vijf Wageningse principes: voorkomen van problemen, de inwoner staat centraal, we doen het samen, we gaan uit van vertrouwen, we geven ruimte aan vernieuwing. Binnen deze ambitie valt ook de uitvoering van de wettelijke taken. Natuurlijk raken de activiteiten in de andere ambities ook aan deze wettelijke verplichtingen.

Doelen

1.3.1 Kinderen en jongeren kunnen zich op eigen wijze ontwikkelen zonder dat dit wordt geproblematiseerd (normaliseren)

Kinderen en jongeren kunnen zich op eigen wijze ontwikkelen zonder dat dit wordt geproblematiseerd (normaliseren).

Beoogde resultaten

- Gezinnen doen voor hulp minder beroep op (duurdere) geïndiceerde jeugdhulp en maken hiervoor meer gebruik van basisvoorzieningen

Doelen

1.3.2 Versterken van de positie van ouders als opvoeders

Versterken van de positie van ouders als opvoeders.

Beoogde resultaten

- Ouders voelen zich gesteund door het gebruik van ouderprogramma's, laagdrempelige opgroei- en opvoedondersteuning en hulp bij echtscheiding en hebben hun opvoedvaardigheden vergroot.

Doelen

1.3.3 Inwoners voelen zich verantwoordelijk voor elkaar en doen iets voor een ander of hun omgeving (versterken burgerschap)

Inwoners voelen zich verantwoordelijk voor elkaar en doen iets voor een ander of hun omgeving (versterken burgerschap).

Beoogde resultaten

- Leefbare wijken: In de eigen wijk zijn er mogelijkheden voor de bewoner om anderen te ontmoeten en samen activiteiten te ondernemen, bijvoorbeeld in wijkcentrum of buurtinitiatieven (zie ook doel 2.7.3).
- Meer dan 37% van de ondervraagden (volwassenen en ouderen) voor de monitor van VGGM doet in 2021 vrijwilligerswerk.
- Minder mantelzorgers zijn overbelast; van de ondervraagden voor de monitor van VGGM geeft in 2021 < 3% in categorie Ouderen 65+ en < 2% in categorie Volwassenen aan overbelast tot zwaar overbelast te zijn.

Doelen

1.3.4 Uitvoering wettelijke taken

Wettelijke taken worden uitgevoerd. Dit betreft:

- Jeugdwet (ook opgenomen onder ambitie 1.1)
- Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015
- Participatiewet
- Wet gemeentelijke Schuldhulpverlening
- Wet inburgering
- Wet Publieke Gezondheid (ook opgenomen onder ambitie 1.1)
- Wet educatie en Beroepsonderwijs
- Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz)
- Wet gemeentelijke anti-discrimatievoorzieningen.

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

- Het sociaal domein kenmerkt zich door verschillende open einde-regelingen. Dit betekent dat het mogelijk is dat de kosten hoger uitvallen dan begroot. Wanneer er inhoudelijke maatregelen getroffen worden om de kosten te beperken kan dit gevolgen hebben voor het behalen van doelen en resultaten, of het handelen volgens de Wageningse principes.

1.4 Vrijheid en internationale samenwerking

Wat willen we bereiken?

Alles wat wij doen is gericht op het bevorderen van het besef dat vrijheid een fundamentele waarde is voor individueel en collectief geluk, waarbij iedereen een eigen verantwoordelijkheid heeft. Voor huidige generaties en generaties na ons. Met respect voor het verleden als basis willen we daaraan vorm geven op lokaal, regionaal, nationaal en internationaal niveau.

Doelen

1.4.1 We zijn vanuit Wageningen, Stad der Bevrijding, voortdurend zichtbaar als voorvechter en gangmaker voor het bewustzijn en daarmee de bevordering van individuele en collectieve vrijheid

We zijn vanuit Wageningen, Stad der Bevrijding, voortdurend zichtbaar als voorvechter en gangmaker voor het bewustzijn en daarmee de bevordering van individuele en collectieve vrijheid. Wij brengen deze thema's over het voetlicht voor het hele land en ver daar buiten. Professioneel, midden in de samenleving, met krachtige en loyale partners.

Beoogde resultaten

- We bieden via Wageningen 45 een onderscheidend programma met impact: lokaal, regionaal, landelijk, internationaal, het hele jaar rond. Met ontmoetingen, evenementen, dialoog, kennisdeling en educatie. Fysiek en online.

Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

1.5 Onderwijs en kinderopvang

Wat willen we bereiken?

Kinderen en jongeren krijgen gelijke kansen om hun talenten te ontwikkelen, zodat zij een bij hen passende plek in de samenleving kunnen verwerven.

Doelen

1.5.1 Onderwijsachterstanden en ontwikkel- en taalspraakachterstanden zijn verminderd

Onderwijsachterstanden en ontwikkel- en taalspraakachterstanden zijn verminderd.

Beoogde resultaten

- 90% van alle kinderen en 80% van de kinderen met een VVE verwijzing stroomt succesvol door naar een reguliere groep 3. 90% van de leerlingen maakt na één jaar in de schakelklas een succesvolle overstap naar een passende reguliere groep.
- Logopedische screening voor VVE kinderen en indicatiescreening alle kinderen groep 1 t/m 8 waar zorgen zijn.

Doelen

1.5.2 Alle leerlingen verlaten het onderwijs met een startkwalificatie

Alle leerlingen verlaten het onderwijs met een startkwalificatie

Beoogde resultaten

- Het aantal Voortijdig School Verlaters (VSV'ers) in de regio Vallei daalt tot 2024 met 1,5%.
- Het relatief schoolverzuim bedraagt maximaal 2% van het aantal leerplichtigen.

Doelen

1.5.3 Ieder kind ontwikkelt ecologisch bewustzijn en verantwoordelijkheid (draagt mede bij aan programma 3)

Ieder kind ontwikkelt ecologisch bewustzijn en verantwoordelijkheid (draagt mede bij aan programma 3).

Beoogde resultaten

- Er is een scholingsprogramma gericht op het stimuleren van ecologisch bewustzijn en verantwoordelijkheid (draagt mede bij aan programma natuur en duurzaamheid).

Doelen

1.5.4 Voor Wageningse leerlingen zijn scholen voor bijzonder en speciaal onderwijs buiten Wageningen goed bereikbaar

Voor Wageningse leerlingen zijn scholen voor bijzonder en speciaal onderwijs buiten Wageningen goed bereikbaar.

Beoogde resultaten

- De maximale reistijd is van 90 minuten teruggebracht naar maximaal 60 minuten. Deze wijziging gaat in bij aanvang schooljaar 2020/2021 .
- De vervoerder verduurzaamt zijn wagenpark. Op het totaal van de kilometers passend vervoer schooljaar 2020/2021 wordt 25% met Euro-6, 50% met Groen gas (Biogas) en 25% met Elektrisch/Waterstof uitgevoerd.

Doelen

1.5.5 Schoolgebouwen bieden een optimale leeromgeving, zijn toekomstig bestendig en multifunctioneel

Schoolgebouwen bieden een optimale leeromgeving, zijn toekomstig bestendig en multifunctioneel.

Beoogde resultaten

- Er is voldoende adequate capaciteit voor onderwijshuisvesting
- Scholen hebben maatregelen genomen om hun schoolgebouw te verduurzamen.
- De meerjaren aanpak voor de verduurzaming en vernieuwing van de onderwijsgebouwen is vastgesteld en in uitvoering

Doelen

1.5.6 Schoolpleinen dragen bij aan een groene speelomgeving

Schoolpleinen dragen bij aan een groene speelomgeving.

Beoogde resultaten

- Er zijn meer schoolpleinen vergroend en alle schoolpleinen zijn openbaar toegankelijk (zie ook resultaten bij programma 3 groen).

Doelen

1.5.7 Het kind centraal stellen in zijn/haar behoefte aan hulp en ondersteuning en een gezamenlijke verantwoordelijkheid nemen voor alle kinderen

Het kind centraal stellen in zijn/haar behoefte aan hulp en ondersteuning en een gezamenlijke verantwoordelijkheid nemen voor alle kinderen.

Beoogde resultaten

- Samenwerking onderwijs en jeugdhulp, één plan met betrokkenen (bijvoorbeeld onderwijszorgarrangement De Dijk, aansluiting school en thuis).

Doelen

1.5.8 Meer Thuisnabij, passend onderwijs

Meer Thuisnabij, passend onderwijs.

Beoogde resultaten

- Zoveel mogelijk kinderen in Wageningen naar school.

Doelen

1.5.9 Er is kwalitatief goede en veilige kinderopvang geboden

Er is kwalitatief goede en veilige kinderopvang geboden.

Beoogde resultaten

- Alle kinderopvanglocaties en gastouders zijn gecontroleerd en maatregelen zijn genomen bij eventuele onvolkomenheden (100%).

Doelen

1.5.10 Uitvoering wettelijke taken

Wettelijke taken worden uitgevoerd. Dit betreft:

- Onderwijshuisvesting
- Onderwijsachterstandenbeleid
- Leerplicht
- Leerlingenvervoer
- Toezicht kinderopvang

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

- Er moeten voldoende middelen beschikbaar worden gesteld voor de meerjaren aanpak van de vernieuwings en verduurzamingsopgave van onderwijsgebouwen

1.6 Een leven lang sporten en bewegen

Wat willen we bereiken?

Alle inwoners van Wageningen kunnen een leven lang sporten en bewegen.

Doelen

1.6.1 Inclusief sporten & bewegen: sporten en bewegen is mogelijk voor alle mensen die willen meedoen

Inclusief sporten & bewegen: sporten en bewegen is mogelijk voor alle mensen die willen meedoen.

Beoogde resultaten

- Meer bewustwording, samenwerking en sportbevordering om drempels weg te nemen voor die mensen die niet vanzelfsprekend sporten.

Doelen

1.6.2 Van jongs af voldoende en vaardig bewegen

Van jongs af voldoende en vaardig bewegen.

Beoogde resultaten

- Kinderen leren zwemmen en blijven zwemvaardig.
- Kinderen maken kennis met het verschillende (georganiseerde) sportaanbod in Wageningen.
- Scholen en kinderopvang bieden beweegactiviteiten aan.

Doelen

1.6.3 Een duurzame en functionele sportinfrastructuur

Een duurzame en functionele sportinfrastructuur.

Beoogde resultaten

- Een beweegvriendelijk ingerichte openbare ruimte, zodat sporten en bewegen hier vanzelfsprekend is.
- Sportaccommodaties worden breed en intensief gebruikt. De exploitatie van sportaccommodaties verbetert door hogere inkomsten (breder en intensiever gebruik) en lagere kosten (door functionele inzet, slimme spreiding en lagere energierekening).

Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

- De gevolgen van de corona maatregelen van de afgelopen jaren zijn nog steeds te merken in de sport in Wageningen. Een aandachtspunt voor het sportveld is dat de vitaliteit van sportverenigingen in Wageningen na deze corona maatregelen weer toeneemt, met het oog op leden, vrijwilligers en financiën van verenigingen. Een ander aandachtspunt voor het sportveld is het bevorderen van de vitaliteit van de bevolking na een tijd waarin sporten maar beperkt mogelijk was.
- Op dit moment loopt een onderzoek naar het onderhoud en de verduurzaming van het zwembad. Het risico bestaat dat voor verduurzaming van het zwembad niet voldoende middelen beschikbaar zijn in de begroting.

- Er is een start gemaakt met de herijking van het sportbeleid. Het risico bestaat dat de kosten die verbonden zijn aan het nieuwe sportbeleid, bij het maken van deze begroting nog onvoldoende in kaart te brengen zijn. De kosten kunnen dus hoger uitvallen dan verwacht of er kunnen onvoorziene uitgaven worden gemaakt.

1.7 Cultuur is een drager van een bruisend en vitaal Wageningen

Wat willen we bereiken?

Cultuur is een drager van een bruisend en vitaal Wageningen.

Doelen

1.7.1 Alle kinderen krijgen de kans om hun culturele interesses en bagage te ontwikkelen

Alle kinderen krijgen de kans om hun culturele interesses en bagage te ontwikkelen (onderdeel cultuuractieplan).

Beoogde resultaten

- Alle kinderen maken kennis met kunst en cultuur op en rond de basisschool (cultuuractieplan).

Doelen

1.7.2 Alle inwoners kunnen zich persoonlijk ontwikkelen en hun maatschappelijke kansen verbeteren

Alle inwoners kunnen zich persoonlijk ontwikkelen en hun maatschappelijke kansen verbeteren.

Beoogde resultaten

- Inwoners hebben toegang tot een professionele theateervoorziening.
- Inwoners komen in aanraking met cultuur en culturele activiteiten.

Doelen

1.7.3 Alle inwoners hebben vrije toegang tot informatie en kennis

Alle inwoners hebben vrije toegang tot informatie en kennis.

Beoogde resultaten

- Inwoners hebben toegang tot een openbare bibliotheekvoorziening die invulling geeft aan de 5 wettelijke functies.
- Inwoners kunnen (waar mogelijk digitaal) kennis nemen van de geschiedenis van Wageningen.
- Inwoners kunnen gericht zoeken naar foto's, prenten en (bouw-)tekeningen in een beeldbank.
- Inwoners kunnen historische archieven raadplegen en hulp krijgen bij het doen van onderzoek.
- Lokaal nieuws en achtergrondinformatie is beschikbaar via de lokale media.

Doelen

1.7.4 Er is een aantrekkelijk cultureel klimaat in Wageningen (cultuuractieplan: thema's samenwerking en ruimtegebruik)

Er is een aantrekkelijk cultureel klimaat in Wageningen (cultuuractieplan: thema's samenwerking en ruimtegebruik)

Beoogde resultaten

- Actieve cultuurmakers worden gestimuleerd om samen onze cultuursector naar een hoger plan te brengen, waaronder het vinden van voldoende ruimte en landelijke subsidies voor innovatieve projecten.
- In de Stedelijke Cultuurregio Ede-Wageningen wordt meer samengewerkt.

Doelen

1.7.5 Uitvoering wettelijke taken

Wettelijke taken worden uitgevoerd. Dit betreft:

- De Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob). In deze wet wordt geformuleerd welke vijf functies een openbare bibliotheekorganisatie heeft:
Kennis en informatie ter beschikking stellen
Ontwikkeling en educatie bieden
Lezen bevorderen en het laten kennismaken met literatuur
Ontmoeting en debat organiseren
Kennis laten maken met kunst en cultuur

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

- De cultuursector is op diverse manieren geraakt door de coronacrisis. Dit heeft geleid tot een gebrek aan investeringsruimte, verlies van deskundigheid (personeel, zelfstandigen en leden/vrijwilligers) en culturele kaalslag.

1.8 Een veilige en leefbare woon-, werk- en ondernemingsomgeving

Wat willen we bereiken?

Het creëren en behouden van een veilige en leefbare woon-, werk- en ondernemingsomgeving in Wageningen.

Doelen

1.8.1 Ondernijning

Aanpak ondernijning structureel vormgeven en professionaliseren.

Beoogde resultaten

- Bewustwording inwoners en ondernemers vergroten door minimaal 10 communicatie-uitingen per jaar te doen over diverse onderwerpen van ondernijning.
- Er is een plan van aanpak ondernijning.
- Er zijn ten minste twee integrale controles uitgevoerd per jaar

Doelen

1.8.2 Zorg en veiligheid

Zorg en veiligheid door ontwikkelen naar niveau zoals voorgesteld door VNG.

Beoogde resultaten

- Er is een convenant voor vroeg signalering van overlast gevende jeugd.
- Er is een opschalingsmodel ter voorkoming van escalatie naar standaard VNG.
- Er is passende zorg en ondersteuning voor kwetsbare personen waaronder personen met verward gedrag.
- Inwoners voelen zich veilig in hun wijk.

Doelen

1.8.3 Evenementen

Evenementen en demonstraties in Wageningen verlopen veilig.

Beoogde resultaten

- Er komt een procesomschrijving 'melden demonstraties'.
- We dragen zorg voor een integraal evenementenbeleid.

Doelen

1.8.4 Crisisbeheersing

De lokale crisisbeheersing is actueel en de functies zijn ingevuld.

Beoogde resultaten

- Er wordt voortdurend geïnvesteerd in de lokale crisisorganisatie zodat er ten tijde van een (lokale) crisis adequaat opgetreden kan worden.

Doelen

1.8.5 Uitvoering wettelijke taken

De wettelijke taken worden uitgevoerd. Dit betreft:

- Uitvoeren burgemeestersbevoegdheden voor de handhaving van de openbare orde en veiligheid op grond van de Gemeentewet.
- Uitvoeren taken crisisbeheersing op grond van de Wet op de veiligheidsregio's.

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

- Bij een grote crisis, bijvoorbeeld de huidige coronacrisis, gaat er veel ambtelijke capaciteit naar het beheersen van de crisis. Dit betekent dat deze capaciteit niet in zijn geheel ingezet kan worden voor de omschreven doelen. Herprioritering is dan aan de orde.
- De burgemeester krijgt steeds meer bevoegdheden waarvan verwacht wordt dat er uitvoering aan gegeven wordt. Dit kan ook leiden tot herprioritering van bovengenoemde doelen.

Algemene informatie programma 1

Beleidsindicatoren

De volgende wettelijk verplichte beleidsindicatoren hebben betrekking op programma 1 Wageningen sociaal:

- Jongeren met een delict voor de rechter
- Kinderen in uitkeringsgezin
- Netto arbeidsparticipatie
- Werkloze jongeren
- Bijstandsuitkering
- Lopende re-integratievoorzieningen
- Jongeren met jeugdhulp
- Jongeren met jeugdbescherming
- Jongeren met jeugdreclassering
- Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement
- Absoluut verzuim
- Relatief verzuim
- Voortijdige schoolverlaters
- Niet-sporters
- Verwijzingen Halt
- Winkeldiefstal

- Geweldsmisdrijven
- Diefstal uit woning
- Vernieling en beschadiging

Zie hiervoor het hoofdstuk Wettelijk verplichte beleidsindicatoren.

Beleidskader maatschappelijke ontwikkeling

Het bestaande beleid van Wageningen is vastgelegd in de volgende documenten:

Verordeningen en nadere regels:

- Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive 2015 Wageningen
- Verordening Jeugdhulp en Maatschappelijke Ondersteuning Wageningen (2020)
- Verordening tegenprestatie Participatiewet Wageningen (2015)
- Re-integratieverordening Participatiewet Gemeente Wageningen 2015
- Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ Wageningen 2015
- Verordening loonkostensubsidie Participatiewet Wageningen 2015
- Verordening individuele studietoelage Wageningen 2015
- Verordening Inrichting Antidiscriminatievoorziening gemeente Wageningen (2010)
- Nadere regels jeugdhulp, maatschappelijke ondersteuning, Participatiewet Wageningen (2021)
- Financieel besluit regels jeugdhulp, maatschappelijke ondersteuning, Participatiewet Wageningen (2022)

Beleidsnota's:

- Visie Kind Centraal
- Uitvoeringsplan Noodopvang Nieuwe Wetters, BW-besluit 12-01-2010
- Regionale visie Publieke gezondheidszorg Gelderland Midden (2016)
- Praktisch afsprakenkader Openbare Geestelijke Gezondheidszorg Valleiregio 2015
- Beleidskader Samen Wageningen (2017)
- Beleidsregels Participatiewet 2015
- Beleidsregels niet-uitkeringsgerechtigden gemeente Wageningen 2021
- Beleidsregels Geldleningen Gemeente Wageningen 2015
- Minimabeleid 2016
- Beleidsplan ondersteuningsaanbod Participatiewet (2015)
- Beleidsregel landelijke toegankelijkheid beschermd wonen Valleiregio 2022
- Visie op de maatschappelijke opvang Valleiregio, 2021 "Zo zelfstandig mogelijk wonen"
- Visie op schulddienstverlening in Wageningen en Ede 2016
- Toekomstbestendigheid van Wageningen als Stad der Bevrijding 2017

Beleidskader onderwijs

Het bestaande beleid van Wageningen is vastgelegd in de volgende documenten:

Verordeningen

- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Wageningen (2015)
- Verordening leerlingenvervoer (2014)

- Verordening bekostiging leerlingenvervoer Wageningen 2021
- Verordening financiële en materiële gelijkstelling onderwijs Wageningen 2015)
- Verordening overleg lokaal onderwijsbeleid (1999)

Beleidsnota's

- Beleidsregels leerlingenvervoer Wageningen 2014
- Beleidsregel voor bekostiging gymnastiekruimte voor basisonderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs 2012
- Samenwerken vormt de brede-wijkschool
- Onderwijsachterstandenbeleid gemeente Wageningen
- Beleidsregels Handhaving Kinderopvang Wageningen 2019
- Visie Kind Centraal 2016
- Uitvoeringsprogramma Kind Centraal 2018
- Nadere regels subsidie schoolbegeleiding 2018
- Groen Integraal Huisvestingsplan Wageningen, 2020

Beleidskader sport

Het bestaande beleid van Wageningen is vastgelegd in de volgende documenten:

Beleidsnota's

- Verhuurtarieven gemeentelijke sportaccommodaties (2012)
- Beleidsnota 'Wageningen Sport!'(2012)

Beleidskader cultuur

Het bestaande beleid van Wageningen is vastgelegd in de volgende documenten:

Beleidsnota's

- Cultuurnota 2014 en verder- Samen werken aan cultuur (2013)
- Uitgangspunten toetsing en handhaving Delftse schoolpanden Hoogstraat (1996)
- Dakvlakkenbeleid (2000)
- Archeologienota (2004)
- Herstel van de kwaliteit van de Delftse Schoolpanden rondom de Markt (2008)

Beleidskader veiligheid

Het bestaande beleid van Wageningen is vastgelegd in de volgende documenten:

Verordeningen

- APV Wageningen 2014
- Bouwverordening 1993 (herziening 2013)
- Verordening binnentreden ter uitvoering van noodverordeningen (1997)

Beleidsnota's

- 2019 – 2020 Notitie Ontwikkelingen en speerpunten m.b.t. criminaliteit in Wageningen
- Veiligheidsplan 2019-2020 Gemeente Wageningen
- Piketregeling rampbestrijding gemeente Wageningen 2014
- Regionaal Crisisplan 2017
- Beleidsplan Veiligheidsregio 2020-2023

- Veiligheidsstrategie 2019-2022 Oost-Nederland
- Meerjarenbeleidsplan 2019-2022 Politie Oost-Nederland

Convenanten

- Veilig uitgaan
- Hennep convenant en compass
- Buurtbemiddeling
- Buren/besturen gezelligheidsverenigingen (in de maak)

Betrokkenheid verbonden partijen

De volgende verbonden partijen zijn betrokken bij de uitvoering en realisatie van de doelstellingen uit het programma:

Veiligheids- en gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM)

VGGM is een complete hulpverleningsorganisatie voor Brandweer en Volksgezondheid (ambulancehulpverlening en GGD) voor de veiligheidsregio Gelderland-Midden. Voor de uitvoering van de brandbestrijding en risicobeheersing werken we samen in regionaal verband op basis van een gemeenschappelijke regeling.

Regio Foodvalley

Betreft een samenwerkingsverband van acht gemeenten waar ambtelijke en bestuurlijke afstemming en voorbereiding plaatsvindt op vele terreinen.

Modulair gemeenschappelijke regeling Sociaal Domein regio Centraal Gelderland

Betreft een samenwerking van 11 gemeenten. Gemeenten kunnen per module besluiten om wel of niet te deel te nemen. Wageningen neemt deel aan de Module inkoop en contractmanagement voor jeugdhulp (individuele voorzieningen) en maatschappelijke ondersteuning (maatwerkvoorzieningen).

Valleihopper

De Valleihopper draagt zorg voor het (contract-) beheer van het Vraagafhankelijk Vervoer. De Valleihopper is ondergebracht in de GR BVO Valleihopper. De gemeente Barneveld is de coördinerende gemeente.

De onderstaande partijen zijn in formele zin geen verbonden partijen, maar wel relevant voor de realisatie van de doelstellingen uit het programma:

- **Gemeente Ede.** Uitvoering van het Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen (Bbz): Betreft samenwerking van de uitvoering van de taken op het gebied van de Bbz.
- **Wageningen 45.** De gemeente Wageningen subsidieert de stichting W45 voor de realisatie van de activiteiten op 4 en 5 mei en activiteiten het hele jaar door. De toekomstvisie herdenken, vieren en agenderen van vrede en vrijheid 2021-2025 (2021) is hierbij leidend.

Wat mag het kosten?

De lasten, baten en het saldo van het programma Wageningen sociaal zijn als volgt:

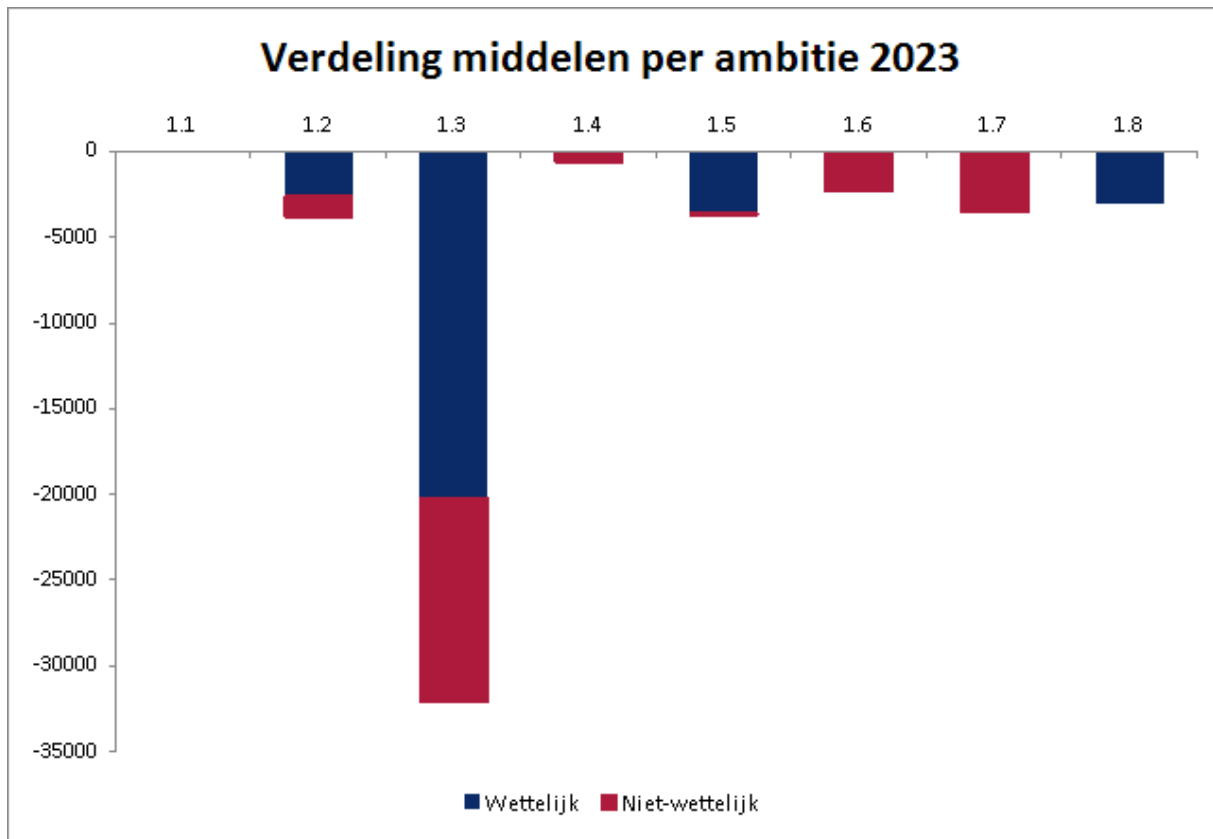
Bedragen x € 1.000	Werkelijk 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Totale lasten	63.147	66.505	67.389	67.802	68.593	70.184
Totale lasten	22.980	19.606	18.176	18.234	18.310	18.392
Totaal saldo	-40.167	-46.899	-49.213	-49.568	-50.283	-51.792

In onderstaande tabel is de verdeling van de baten en lasten per ambitie opgenomen:

Bedragen x € 1.000		Werkelijk 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
LASTEN							
1.1	Gezondheid, eenzaamheid en veerkracht	-	-	-	-	-	-
1.2	Armoedebestrijding en financiële zelfstandigheid	4.160	3.914	3.865	3.945	4.052	4.142
1.3	Wettelijke taken vanuit Wageningse principes	45.114	46.041	48.313	47.954	48.557	49.821
1.4	Vrijheid en internationale samenwerking	489	488	612	632	652	671
1.5	Onderwijs en kinderopvang	4.133	4.350	4.344	4.713	4.644	4.683
1.6	Een leven lang sporten en bewegen	3.620	4.172	3.639	3.745	3.776	3.820
1.7	Cultuur is een drager van een bruisend en vitaal Wageningen	3.496	3.369	3.588	3.668	3.691	3.761
1.8	Een veilige en leefbare woon-, werk- en ondernemingsomgeving	2.134	2.574	3.027	3.146	3.221	3.285
Totale lasten		63.147	64.908	67.389	67.802	68.593	70.184
BATEN							
1.1	Gezondheid, eenzaamheid en veerkracht	-	-	-	-	-	-
1.2	Armoedebestrijding en financiële zelfstandigheid	145	550	26	26	27	28
1.3	Wettelijke taken vanuit Wageningse principes	19.597	14.830	16.132	16.184	16.233	16.284
1.4	Vrijheid en internationale samenwerking	24	-	-	-	-	-
1.5	Onderwijs en kinderopvang	967	646	643	657	670	681
1.6	Een leven lang sporten en bewegen	1.504	1.939	1.331	1.325	1.340	1.361
1.7	Cultuur is een drager van een bruisend en vitaal Wageningen	620	45	43	42	39	38
1.8	Een veilige en leefbare woon-, werk- en ondernemingsomgeving	123	-	-	-	-	-
Totale baten		22.980	18.009	18.176	18.234	18.310	18.392
SALDO		-40.167	-46.899	-49.213	-49.568	-50.283	-51.792

De baten en lasten die betrekking hebben op ambitie 1.1 Gezondheid, eenzaamheid en veerkracht vallen binnen ambitie 1.3 Wettelijke taken vanuit Wageningse principes.

Verdeling middelen per ambitie inclusief verhouding wettelijke versus niet-wettelijke taken (bedragen x € 1.000):

Onder ambitie 1.3 vallen de wettelijke en niet-wettelijke taken van het sociaal domein. Een precieze toedeling naar wettelijk/niet-wettelijk is op de ambitie 'Wettelijke taken vanuit Wageningse principes' niet te geven. Als gemeente werken we vanuit een wettelijk kader, maar is vaak niet wettelijk omschreven hoeveel een gemeente precies moet uitgeven om aan de wettelijke verplichting te voldoen. Zo zijn we als gemeente verantwoordelijk om in te zetten op preventie, maar is niet omschreven hoeveel in preventie geïnvesteerd moet worden (en dus wettelijk zou zijn). Voor ambitie 1.3 is de bovenstaande figuur dan ook met name indicatief.